

KOMISIJA/ITĀLIJA

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2004. gada 14. septembrī *

Lieta C-385/02

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam,

ko 2002. gada 28. oktobrī cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv K. Vidners [*K. Wiedner*] un R. Amorosi [*R. Amorosi*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Itālijas Republiku, ko pārstāv M. Fjorilli [*M. Fiorilli*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — itāļu.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermans [C. W. A. Timmermans],
tiesneši Ž. P. Puisosē [J.-P. Puissochet], H. N. Kunja Rodrigess [J. N. Cunha
Rodrigues] (referents), R. Šintgens [R. Schintgen] un N. Kolnerika [N. Colneric],

ģenerālvokāte J. Kokote [J. Kokott],
sekretāre M. Muhika Arsamendi [M. Múgica Arzamendi], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tam sekojošo tiesas sēdi 2004. gada 10. martā,

izvērtējusi lietas dalībnieku izklāstītos apsvērumus,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus tiesas sēdē 2004. gada 29. aprīlī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar šo prasības pieteikumu Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka, tā kā Valsts būvdarbu ministrija (tagad — Infrastruktūras un transporta ministrija) vietējā iestāde *Magistrato per il Po di Parma* piešķīra līgumus par paplašināšanās baseina būvdarbu pabeigšanu Parmas [Parma] upes palu ūdeņu ierobežošanai Marano [Marano] apvidū (Parmas [Parma] pašvaldībā), kā arī līgumus par Enzas [Enza] upes

paplašināšanās baseina uzlabošanu un ar tā pabeigšanu saistītiem darbiem un par Terdopio [*Terdoppio*] upes, dienvidrietumos no Čerano [*Cerano*], palu ūdeņu ierobežošanas darbiem, izmantojot sarunu procedūru bez paziņojuma par līgumu iepriekšējas publicēšanas, kaut arī nepastāvēja tam nepieciešamie noteikumi, Itālijas Republika nav izpildījusi savus pienākumus, ko tai uzliek Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīva 93/37/EEK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu piešķiršanas procedūras (OV 1993 L 199, 54. lpp., turpmāk saukta "Direktīva"), un it īpaši tās 7. panta 3. punkts.

Atbilstošās tiesību normas

- 2 Direktīvas 7. panta 3. punkta b), c) un e) apakšpunkts paredz:

"Šādos gadījumos līgumslēdzējas iestādes var piešķirt būvdarbu valsts līgumus ar sarunu procedūru, iepriekš nepublicējot paziņojumu par līgumu:

[..]

- b) ja tehnisku vai māksliniecisku iemeslu dēļ vai tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar ekskluzīvu tiesību aizsardzību, būvdarbus var veikt vienīgi konkrēts būvuzņēmējs;

- c) tik lielā mērā, cik noteikti nepieciešams, ja attiecīgām līgumslēdzējām iestādēm neparedzētu iemeslu dēļ radusies ārkārtēja steidzamība, kas liedz ievērot termiņus, kuri atklātām, slēgtām vai sarunu procedūrām noteikti saskaņā ar 2. punktu. Apstākļi, uz kuriem atsaucas, pamatojot ārkārtēju steidzamību, noteikti nedrīkst būt radušies līgumslēdzēju iestāžu dēļ;

[..]

- e) par jauniem būvdarbiem, kas atkārtο līdzīgus būvdarbus, kas uzticēti tam pašam uzņēmējam, kam tā pati līgumslēdzēja iestāde iepriekš piešķirusi līgumu, ar noteikumu, ka šie būvdarbi atbilst pamatprojektam, par kuru saskaņā ar 4. punktā minētajām procedūrām piešķirts pirmais līgums.

Tiklīdz par pirmo projektu izsludina konkursu, ir jāpaziņο par to, ka iespējams šo procedūru izmantot, un līgumslēdzējas iestādes, piemērojot 6. panta noteikumus, ņem vērā turpmāko būvdarbu kopējās paredzamās izmaksas. Šo procedūru var izmantot tikai trīs gadus pēc pirmā līguma noslēgšanas.”

- 3 Direktīvas 7. panta 4. punkts nosaka:

“Visos citos gadījumos līgumslēdzējas iestādes būvdarbu valsts līgumus piešķir ar atklātu procedūru vai ar slēgtu procedūru.”

Fakti

4 Ar 1997. gada 9. oktobra rīkojumiem Nr. 11414 un Nr. 11416 un 1997. gada 15. oktobra rīkojumu Nr. 11678 *Magistrato per il Po do Parma* apstiprināja līgumus par šādu būvdarbu izpildi:

— paplašināšanās baseina būvdarbu pabeigšana Parmas upes palu ūdeņu ierobežošanai Marano apvidū (Parmas pašvaldībā),

— Enzas upes paplašināšanās baseina uzlabošana un pabeigšana,

— Terdopio upes, dienvidrietumos no Čerano, palu ūdeņu ierobežošana.

5 Šo darbu aptuvenās izmaksas ir, attiecīgi, 37 miljardi, 21 miljards un 19,5 miljardi Itālijas liru.

6 Būvdarbu pamatlīgumi par augstāk minēto darbu izpildi tika piešķirti šādos datumos:

— 1988. gada 22. decembrī — par Parmas upi,

— 1982. gada 26. oktobrī — par Enzas upi un

— 1988. gada 20. maijā — par Terdopio upi.

Pirmstiesas procedūra

- 7 Ar 2000. gada 27. septembra vēstuli Komisija pieprasīja Itālijas valsts iestādēm iesniegt informāciju par procedūru, kas tika izmantota, piešķirot šī sprieduma 4. punktā minētos būvdarbu valsts līgumus (turpmāk — “attiecīgie līgumi”).
- 8 Ar 2000. gada 19. oktobra un 2001. gada 26. marta vēstulēm Itālijas valsts iestādes atbildēja, apgalvojot, ka viņu izmantotā procedūra atbilst Direktīvas 7. panta 3. punkta e) apakšpunktam, jo piešķirami būvdarbi sastāv no atkārtotas tādu darbu veikšanas, kādus *Magistrato per il Po Parma* jau piešķirusi uzņēmumiem, ar kuriem tika noslēgti un ar projektu saskaņoti sākotnējie līgumi, kas pamatprojekta ietvaros tika piešķirti saskaņā ar Direktīvas 7. panta 4. punktā minēto procedūru. Bez tam tiesības piešķirt līgumu ar sarunu procedūru tika minētas pamatlīguma paziņojumos un, piemērojot Kopienas likumdošanas normas, *Magistrato per il Po di Parma* ņēma vērā katra būvdarbu projekta kopējās plānotās izmaksas. Visbeidzot, sarunu procedūra tika pieņemta trīs gadus pēc pirmā līguma noslēgšanas.
- 9 Ar 2001. gada 23. aprīļa vēstuli Komisija brīdināja Itālijas Republiku un lūdza to sniegt paskaidrojumus.

- 10 Itālijas valsts iestādes atbildēja ar 2001. gada 8. jūnija un 17. decembra vēstulēm, tostarp apgalvojot, ka Direktīvas 7. panta 3. punkta e) apakšpunktā minētā trīs gadu perioda atskaite pēc pirmā līguma noslēgšanas sākas no datuma, kurā tika nodoti pirmā līguma darbi, jo šis datums ir līguma beigu datums.
- 11 Tā kā Komisija nebija apmierināta ar šādu atbildi, tā 2001. gada 21. decembrī izdeva argumentētu atzinumu, aicinot Itālijas Republiku veikt vajadzīgos pasākumus, lai panāktu atbilstību argumentētajam atzinumam divu mēnešu laikā no tā paziņošanas dienas. Tā kā Itālijas Republika neatbildēja uz šo atzinumu, Komisija cēla šo prasību.

Prasījumi

- 12 Komisija lūdz Tiesu:
- atzīt, ka, tā kā *Magistrato per il Po di Parma* piešķīra līgumu par paplašināšanās baseina būvdarbu pabeigšanu Parmas upes palu ūdeņu ierobežošanai Marano apvidū (Parma pašvaldībā), līgumu par Enzas upes paplašināšanās baseina uzlabošanu un pabeigšanu un līgumu par Terdopio upes, dienvidrietumos no Čerano, palu ūdeņu ierobežošanas darbiem, izmantojot sarunu procedūru bez paziņojuma par līgumu iepriekšējas publicēšanas, kaut arī nepastāvēja tam nepieciešamie noteikumi, Itālijas Republika nav izpildījusi savu pienākumu, ko tai uzliek Direktīva un it īpaši tās 7. panta 3. punkts;
  - piespriest Itālijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

- 13 Itālijas Republika lūdz Tiesu, nepaplašinot Direktīvas 7. panta 3. punkta interpretāciju attiecībā uz konkurences jomu, nospriest, ka Itālijas valdība ir pieļāvusi attaisnojamu kļūdu tiesību normas itāļu valodas tulkojuma dēļ, ņemot vērā tās redakciju vairāku citu valodu tulkojumos.

Par pienākumu neizpildi

- 14 Netiek apstrīdēts, ka attiecīgie būvdarbu līgumi ir pakļauti Direktīvas noteikumiem un ka tie tika noslēgti ar sarunu procedūru bez paziņojuma par līgumu iepriekšējas publicēšanas. Šī procedūra ir atļauta tikai tajos gadījumos, kas ir izsmeļoši uzskaitīti Direktīvas 7. panta 3. daļā. Savai aizstāvībai Itālijas valdība iesniedza trīs prasības, pieprasot pierādīt, ka attiecīgie līgumi ir iekļauti vienā no Direktīvas 7. panta 3. daļā minētajiem gadījumiem.
- 15 Pirmkārt, Itālijas valdība apgalvo, ka laikā no 1981. līdz 1990. gadam *Magistrato per il Po do Parma* uzsāka procedūras, lai veiktu pasākumus, kas tika izstrādāti Po [Po] upes un tās pieteku palu ūdeņu apdraudēto teritoriju un zonu hidrauliskās drošības uzlabošanai, un noslēdza būvdarbu līgumus par pamatprojekta īstenošanu, veicot būvdarbus kārtās atkarībā no pieejamā finansējuma. Līgumi par projekta īstenošanu un par būvdarbu pirmo kārtu tika piešķirti saskaņā ar Kopiesas likumdošanā noteikto procedūru. Attiecīgie paziņojumi par līgumu saturēja punktu, kas ļāva līgumslēdzējai valsts iestādei piešķirt līgumus par turpmāko būvdarbu kārtu izpildi tam pašam būvuzņēmējam.
- 16 Ņemot vērā darbu komplikētību un sarežģīto raksturu, Būvdarbu augstākā padome tehniskajā atzinumā precizēja, ka šie darbi ir jāpilda tikai vienam kvalificētam

būvuzņēmējam un, ja būvdarbi tiek veikti kārtās, ir jānodrošina to nepārtraukts turpinājums. Tehniskais ieteikums tika atspoguļots arī paziņojuma par līgumu noteikumos, kā arī pamatprojekta izstrādes līgumā un līgumā par pirmās kārtas būvdarbu veikšanu. Sarunu procedūras izmantošana bez paziņojuma par līgumu iepriekšējas publicēšanas, slēdzot attiecīgos būvdarbu līgumus, bija līgumsaistību izpilde.

- 17 Itālijas valdība apgalvo, ka līgumslēdzēja valsts iestāde vēlējusies ņemt vērā tehniskās prasības, ka visus būvdarbus ir jāveic vienam būvuzņēmējam. Saistīto darbu izpilde kārtās bieži vien var būt problemātiska, jo, ja darbs nav izpildīts vienādā veidā, ir grūti noteikt atbildību par zaudējumiem, kas var rasties, sagrūstot būvkonstrukcijām vai pasliktinoties to stāvoklim.
- 18 Pirmais aizstāvības pamats ir jāsaprot kā pamatots ar Direktīvas 7. panta 3. panta b) apakšpunktu, ciktāl šī norma atļauj izmantot sarunu procedūru bez paziņojuma par līgumu iepriekšējas publicēšanas būvdarbiem, kurus tehnisku iemeslu dēļ drīkst izpildīt tikai viens noteikts būvuzņēmējs.
- 19 Direktīvas 7. panta 3. punkts, kas ļauj atkāpties no noteikumiem, kuri garantē ar EK līgumu atzīto tiesību efektivitāti attiecībā uz būvdarbu valsts līgumiem, ir jāinterpretē šauri, un personai, kura vēlas izmantot šos izņēmuma apstākļus savā labā, ir pienākums pierādīt izņēmuma apstākļu esamību, kas attaisno noteikumu neievērošanu (šajā sakarā skat. 1995. gada 18. maija spriedumu lietā C-57/94 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-1249. lpp., 23. punkts, un 1996. gada 28. marta spriedumu lietā C-318/94 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-1949. lpp., 13. punkts).

- 20 Attiecīgi, Itālijas valsts iestādēm ir jāpierāda, ka tehniskie iemesli bija par pamatu attiecīgo līgumu piešķiršanai līgumslēdzējam būvuzņēmējam, kuram tika uzticēts pirmais līgums (šajā nozīmē skat. iepriekš minēto spriedumu Komisija/Itālija, 24. punkts).
- 21 Ir jāatzīst, ka mērķis nodrošināt būvdarbu nepārtrauktību sarežģītiem projektiem, kuri attiecas uz reģiona hidraulisko drošību, ir tehnisks iemesls, kas ir jāatzīst par svarīgu. Tomēr nepietiek ar vienkāršu apgalvojumu, ka būvdarbu kopums ir sarežģīts un grūts, lai pierādītu, ka to izpilde nododama vienam būvuzņēmējam, it īpaši, ja šie būvdarbi ir sadalīti kārtās un tie ir izpildāmi vairāku gadu garumā.
- 22 Tomēr šajā lietā Itālijas valdība ir tikai vispārīgi pieminējusi Būvdarbu augstākās padomes atzinumu, nesniedzot detalizētu skaidrojumu, kas varētu pamatot nepieciešamību izmantot viena būvuzņēmēja pakalpojumus.
- 23 Attiecībā uz Itālijas valdības argumentu, ka sarunu procedūras izmantošana bez paziņojuma par līgumu iepriekšējas publicēšanas, lai piešķirtu attiecīgos līgumus, ir līgumsaistību izpilde, pat ja pieņem, ka tas ir attiecināms uz šo gadījumu, ir redzams, ka valdība nav pierādījusi, vai šāda līgumsaistība patiesi pastāv. Gluži pretēji — pamatojoties uz tiesā saņemto informāciju, *Magistrato per il Po di Parma* nebija saistīts piešķirt sekojošās būvdarbu kārtas līgumu pirmā līguma līgumslēdzējiem būvuzņēmējiem, bet tai vienkārši bija iespēja to darīt.

- 24 No tā izriet, ka aizstāvības pamats, kas balstīts uz Direktīvas 7. panta 3. punkta b) apakšpunktu, nav pamatots un ir jānoraida.
- 25 Otrkārt, kā norāda Itālijas valdība, šajā gadījumā būvdarbi bija jāpabeidz steidzami, lai izvairītos no appludināšanas riska nepabeigtas būvniecības dēļ.
- 26 Otrais aizstāvības pamats ir jāsaprot kā pamatots ar Direktīvas 7. panta 3. panta c) apakšpunktu, kas atļauj izmantot sarunu procedūru bez paziņojuma par līgumu iepriekšējas publicēšanas, ja attiecīgajām līgumslēdzējām iestādēm neparedzētu iemeslu dēļ radusies ārkārtēja steidzamība, kas liedz ievērot normālu procedūru termiņus. Šī noteikuma otrais teikums paredz, ka apstākļi, uz kuriem atsaucas, pamatojot ārkārtēju steidzamību, noteikti nedrīkst būt radušies līgumslēdzēju iestāžu dēļ.
- 27 Šajā lietā pamata līgumi par būvdarbiem plūdu novēršanai tika piešķirti astoņdesmitajos gados. Jo vairāk — jau no sākuma tika paredzēta darbu izpilde kārtās saskaņā ar pieejamo finansējumu.
- 28 Šādi apstākļi nerada ārkārtēju steidzamību. Tieši pretēji, tie ir izveidojušies līgumslēdzējas iestādes radītās kārtības dēļ.

- 29 No tā izriet, ka otrais aizstāvības pamats, kas balstīts uz Direktīvas 7. panta 3. punkta c) apakšpunktu, nav pamatots un ir jānoraida.
- 30 Treškārt, Itālijas valdība atsaucas uz Direktīvas 7. punkta 3. daļas e) apakšpunktu, kas noteiktos apstākļos atļauj izmantot sarunu procedūru bez paziņojuma par līgumu iepriekšējas publicēšanas jauniem darbiem, ja tie sastāv no tādu līdzīgu darbu atkārtotas izpildes, kas jau ir uzticēti būvuzņēmējam, kuram šī pati līgumslēdzēja iestāde piešķirusi pirmo līgumu.
- 31 Saskaņā ar šī noteikuma pēdējo teikumu šāda iespēja pastāv tikai trīs gadus pēc pirmā līguma noslēgšanas. Itālijas valdība apgalvo, ka šis laika periods sākas no pamatlīguma būvdarbu pabeigšanas datuma, nevis no līguma noslēgšanas dienas.
- 32 Papildus tam Itālijas valdība prasa Tiesu atzīt, ka šī valdība ir pieļāvusi attaisnojamu kļūdu Direktīvas 7. panta 3. punktā Direktīvas itāļu valodas tulkojuma dēļ.
- 33 Šajā sakarā ir jāatzīmē, ka Direktīvas 7. panta 3. punkta e) apakšpunkts atļauj izmantot sarunu procedūru bez paziņojuma par līgumu iepriekšējas publicēšanas jauniem darbiem, kas sastāv no būvuzņēmējam, kuram šī pati līgumslēdzēja iestāde piešķirusi pirmo līgumu, jau piešķirtiem darbiem līdzīgu darbu atkārtotas izpildes. Kaut gan minētā noteikuma pēdējais teikums nosaka, ka šo procedūru var izmantot tikai “trīs gadus pēc pirmā līguma noslēgšanas”.

- 34 Ņemot vērā šī panta redakciju salīdzinājumu, termins "pirmā līguma noslēgšana" ir jāsaprot kā tāds, kas apzīmē dienu, kad ir noslēgts pirmais līgums, nevis līguma būvdarbu izpildes datumu.
- 35 It īpaši dāņu valodas versija "*indgaaelsen af den orprindelige kontrakt*", angļu valodas versija "*the conclusion of the original contract*", spāņu valodas versija "*formalización del contrato inicial*" un portugāļu valodas versija "*celebração do contrato inicial*" nepārprotami attiecas uz līgumu, un tās nevar saprast kā norādi uz būvdarbiem, kas ir līguma priekšmets.
- 36 Šo interpretāciju apstiprina minētās tiesību normas mērķis un tās novietojums Direktīvas sistēmā.
- 37 No vienas puses, kā izņēmuma punkts tas jāinterpretē šauri un jādod priekšroka tādai interpretācijai, kas samazina, nevis paplašina laika periodu, uz kuru attiecas izņēmums. Tas ir sasniedzams, ja par sākuma datumu izvēlas datumu, kurā līgums ir noslēgts, nevis vēlāku datumu, kurā pabeigti būvniecības darbi — līguma priekšmets.
- 38 No otras puses, valsts iepirkuma procedūrās vēlamā tiesiskā drošība pieprasa, lai attiecīgā perioda sākuma datums tiktu definēts noteiktā un objektīvā veidā. Ja līguma noslēgšanas datums ir skaidri noteikts, tad par būvdarbu izpildes datumiem var uzskatīt vairākus datumus, un tas rada zināmu neskaidrību. Bez tam, ja līguma

noslēgšanas datums ir skaidri noteikts un nemainīgs, tad būvdarbu izpildes datumu, lai arī kā definētu, var ar nolūku vai sagādīšanās dēļ mainīt līguma izpildes laikā.

- 39 No tā izriet, ka šajā gadījumā Direktīvas 7. panta 3. punkta e) apakšpunktā minētais trīs gadu periods sākas no datuma, kad 1982. un 1988. gadā tika parakstīti pirmie līgumi. Tā kā līgumi, par kuriem ir strīds, tika piešķirti 1997. gadā, šajā Direktīvas apakšpunktā minētais izņēmums uz tiem neattiecas.
- 40 Attiecībā uz Itālijas valdības lūgumu uzskatīt, ka tā ir pieļāvusi atvainojamu maldību, ir jānorāda, ka procesi pret dalībvalsti sakarā ar pienākumu neizpildi ļauj precīzi noteikt dalībvalstu pienākumu veidu, it īpaši, ja ir iespējamās dažādas interpretācijas, un tos pamato objektīvs konstatējums, ka dalībvalsts nav izpildījusi savas saistības saskaņā ar Līgumu vai sekundārajiem tiesību aktiem (šajā sakarā skat. 2001. gada 18. janvāra spriedumu lietā C-83/99 Komisija/Spānija, *Recueil*, I-445. lpp., 23. punkts). Attiecīgi, dalībvalsts nevar atsaukties uz atvainojamu maldību, lai attaisnotu Direktīvas uzlikto pienākumu neizpildi.
- 41 No tā izriet, ka trešais aizstāvības pamats, kas balstīts uz Direktīvas 7. panta 3. punkta e) apakšpunktu, ir jānoraida kā nepamatots.
- 42 Ņemot vērā visus augstāk minētos apsvērumus, ir jākonstatē: tā kā *Magistrato per il Po di Parma* piešķīra līgumus par paplašināšanās baseina būvdarbu pabeigšanu Parmas upes palu ūdeņu ierobežošanai Marano apvidū (Parmas pašvaldībā), kā arī līgumus par Enzas upes paplašināšanās baseina uzlabošanu un ar paplašināšanu

saistītiem darbiem un par Terdoppio upes, dienvidrietumos no Čerano, palu ūdeņu ierobežošanas darbiem, izmantojot sarunu procedūru bez paziņojuma par līgumu iepriekšējas publicēšanas, kaut arī nepastāvēja tam nepieciešamie noteikumi, Itālijas Republika nav izpildījusi savu pienākumu, ko tai uzliek Direktīva.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 43 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriezt Itālijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā Itālijas Republikai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) tā kā Valsts būvdarbu ministrijas (tagad — Infrastruktūras un transporta ministrija) iestāde *Magistrato per il Po di Parma* piešķīra līgumus par paplašināšanās baseina būvdarbu pabeigšanu Parmas [*Parma*] upes palu ūdeņu ierobežošanai Marano [*Marano*] apvidū (Parmas [*Parma*] pašvaldībā), kā arī līgumus par Enzas [*Enza*] upes paplašināšanās baseina uzlabošanu un ar tā pabeigšanu saistītiem darbiem un par Terdoppio [*Terdoppio*] upes, dienvidrietumos no Čerano [*Cerano*], palu ūdeņu ierobežošanas darbiem, izmantojot sarunu procedūru bez paziņojuma par līgumu iepriekšējas publicēšanas, kaut arī nepastāvēja tam nepieciešamie

noteikumi, Itālijas Republika nav izpildījusi savu pienākumu, ko tai uzliek 1993. gada 14. jūnija Padomes Direktīva 93/37/EEK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu piešķiršanas procedūras;

2) Itālijas Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]